

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Scrúdú an Teastais Shóisearaigh, 2015

Matamaitic

Páipéar 2
Ardleibhéal

Dé Luain, 8 Meitheamh – Maidin, 9:30 go dtí 12:00

300 marc

Scrúduimhir

Stampa an Ionaid

Iomlán reatha	
---------------	--

Don Scrúdaitheoir			
Ceist	Marc	Ceist	Marc
1		11	
2		12	
3		13	
4		14	
5			
6			
7			
8		Iomlán	
9		Bónas	
10		Móriomlán	

Grád

Treoracha

Tá 14 cheist ar an scrúdpháipéar seo. Freagair **gach** ceist.

Ní gá go bhfuil na ceisteanna ar aon mharc. Moltar uasmhéid ama do gach ceist anseo chun cabhrú leat do chuid ama a roinnt go cuí le linn an scrúdaithe seo. Má chloíonn tú leis na hamanna seo, beidh thart ar 10 nóiméad fágtha agat chun súil a chaitheamh siar ar do chuid oibre.

Scrióbh do chuid freagraí sna spásanna atá ann dóibh sa leabhrán seo. Is féidir go gcaillfidh tú marcanna mura ndéanfaidh tú é sin. Tá spás d'obair bhrefise ag cún an leabhráin. Is féidir páipéar breise a iarraidh ar an bhfeitheoir freisin. Lipéadaigh aon obair bhrefise go soiléir le huimhir na ceiste agus leis an gcuid den cheist.

Tabharfaidh an feitheoir cóip den leabhrán *Foirmí agus Táblaí* duit. Caithfidh tú é a thabhairt ar ais ag deireadh an scrúdaithe. Níl cead agat do chóip féin a thabhairt isteach sa scrúdú.

Caillfidh tú marcanna mura dtaispeántar go soiléir an obair riachtanach go léir.

Is féidir go gcaillfidh tú marcanna mura dtugtar na haonaid tomhais chuí sna freagraí, de réir mar a oireann.

Is féidir go gcaillfidh tú marcanna mura dtugtar na freagraí san fhoirm is simplí, de réir mar a oireann.

Scrióbh déanamh agus múnla d'áireamhá(i)n anseo:

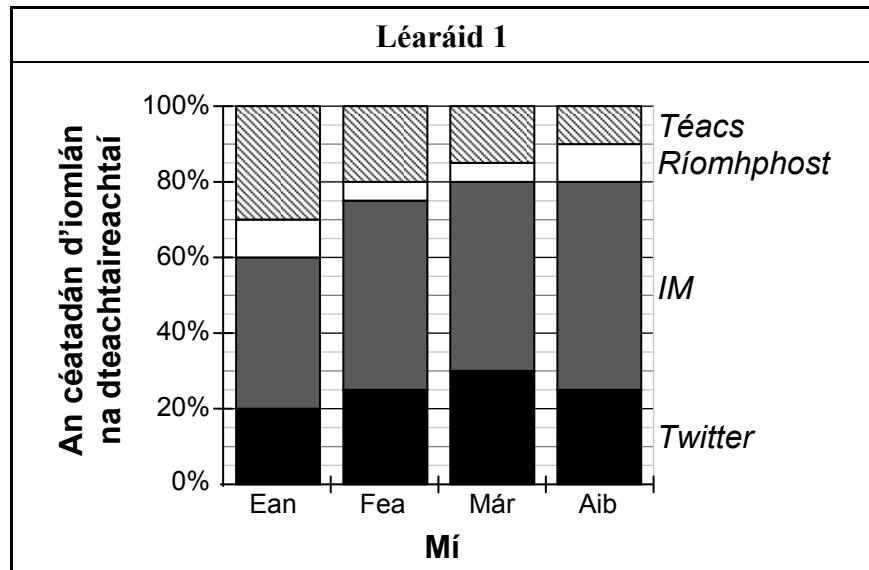
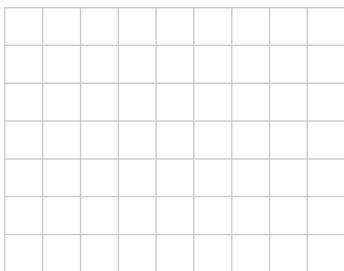
Ceist 1

(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Thaifead na mic léinn i rang líon na dteachtaireachtaí a sheol siad ar mhodhanna éagsúla teachtaireachtaí (*Téacs, Riomhphost, IM, agus Twitter*) i gcaitheamh tréimhse ceithre mhí.

Taispeánann **Léaráid 1** céatadán na dteachtaireachtaí a seoladh ar gach ceann de na modhanna teachtaireachtaí sin i ngach ceann de na ceithre mhí.

- (a) Agus **Léaráid 1** á húsáid agat, comhlánaigh an tábla thíos chun céatadán na dteachtaireachtaí a seoladh sa *Riomhphost* i ngach ceann de na ceithre mhí a thaispeáint.

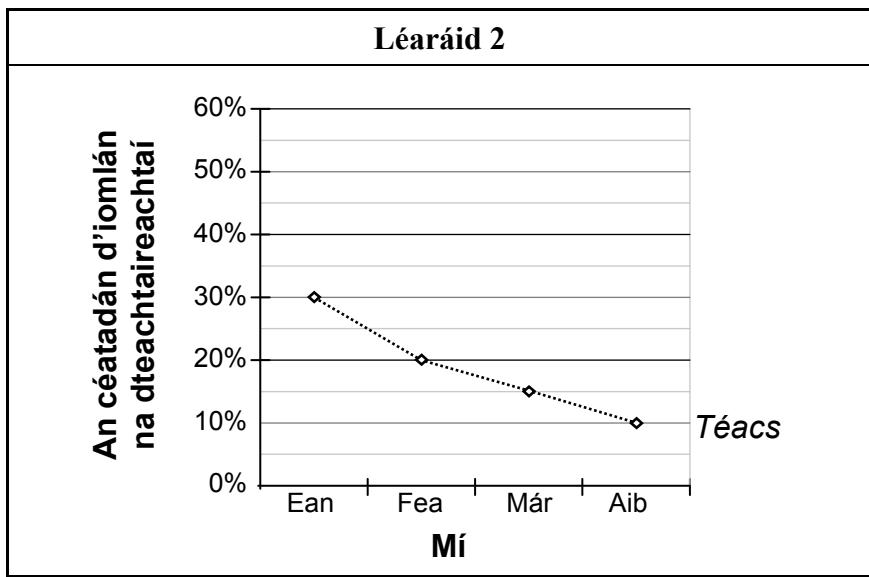

Mí	Ean	Fea	Már	Aib
Céatadán na dteachtaireachtaí a seoladh sa <i>Riomhphost</i>	10%			

Taispeánann **Léaráid 2** treograph Téacs i gcaitheamh na gceithre mhí.

- (b) Críochnaigh **Léaráid 2** chun treoghraif *Riomhphost, IM, agus Twitter* i gcaitheamh na gceithre mhí a thaispeáint, agus na sonrai i **Léaráid 1** á n-úsáid agat.

Lipéadaigh gach treograph díobh go soiléir.

Ich	iom. rea
-----	----------

Ceist 2**(15 nójiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**

Biachlár as bialann atá thíos anseo. Is éard atá i ndinnéar 3 chúrsa ná *Cúrsa Tosaigh* amháin, *Príomhchúrsa* amháin, agus *Milseog* amháin.

<i>Cúrsa Tosaigh</i>	<i>Príomhchúrsa</i>	<i>Milseog</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Anraith • Arán Gairleoige • Fáinní Oinniúin • Seabhdar 	<ul style="list-style-type: none"> • Píotsa • Spaigití • Stéig • Uaineoil • Bradán 	<ul style="list-style-type: none"> • Císte Cáise • Císte Seacláide • Uachtar Reoite

- (a)** Ríomh líon na ndinnéar 3 chúrsa éagsúil is féidir a ordú ón mbiachlár sin.

--

Sa bhialann, tá póstaer ciorclach ar leith ann le haghaidh gach ceann de na cúrsáí, agus léirítear na roghanna i dteascóga atá ar comhachar le chéile.

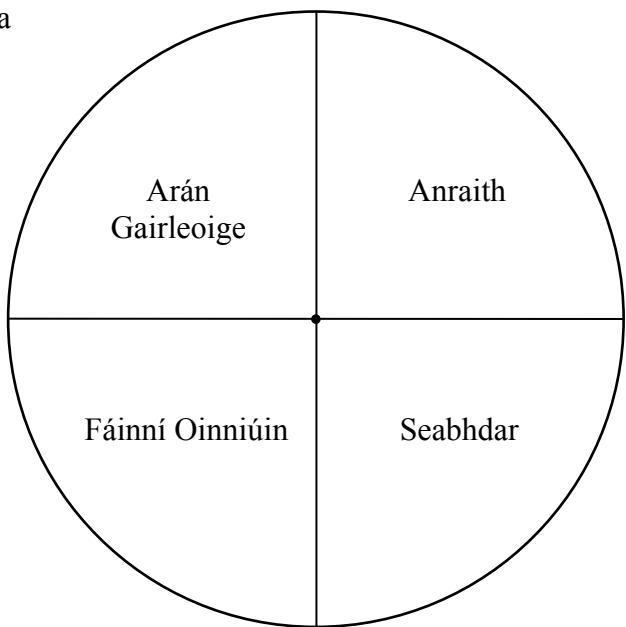
Taispeántar póstaer an *Chúrsa Tosaigh* sa léaráid ar dheis.

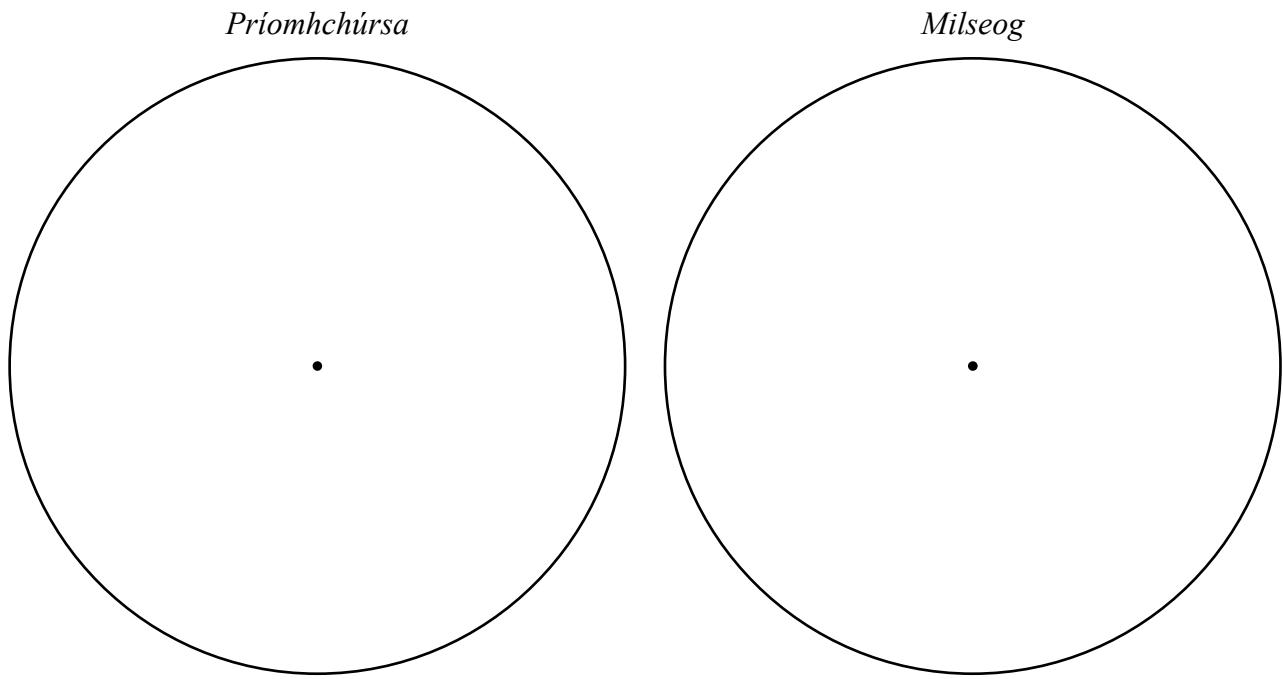
- (b)** **Ríomh** uillinn gach teascóige sa phóstaer *Príomhchúrsa* agus uillinn gach teascóige sa phóstaer *Milseog*.

Tóg na teascóga seo sna léaráidí ar an gcéad leathanach eile.

Áireamh:

--

Cúrsa Tosaigh

- (c) Ba mhaith le húinéir na bialainne cur le líon na ndinnéar 3 chúrsa éagsúil is féidir a ordú. Cuirfidh sí *Cúrsa Tosaigh* amháin, **nó** *Priomhchúrsa* amháin, **nó** *Milseog* amháin leis an mbiachlár.

Cé acu cursa díobh ba chóir di cur leis an mbiachlár chun go mbeidh an líon dinnéar 3 chúrsa éagsúil is féidir a ordú chomh **mór** agus is féidir? Cosain do fhreagra ina ionláine.

Freagra:

Cosaint:

Ich	iom. rea
-----	----------

Ceist 3

(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Tá Eithne chun suirbhé a dhéanamh ar mhúinteoirí Tíreolaíochta in iar-bhunscoileanna in Éirinn.

- (a) Taispeántar cuid de na ceisteanna sa suirbhé sa tábla thíos. Cuir tic (✓) sa bhosca ceart chun a thaispeáint cén cineál sonraí a fhaightear de thoradh gach ceiste.

Ceist	Uimhriúil Leanúnach	Uimhriúil Scoite	Catagóireach Ainmniúil	Catagóireach Oird
Cé mhéad rang Tíreolaíochta a mhúineann tú in aghaidh na seachtaine?				
Cé chomh mór agus is maith leat an Tíreolaíocht a mhúineadh?				
Cuid mhór Beagán Ní maith				
☐ ☐ ☐				
Cad iad na hábhair (seachas an Tíreolaíocht) a mhúineann tú?				

Tá Eithne chun a suirbhé a sheoladh go dtí cuid de na hiar-bhunscoileanna in Éirinn.

- (b)** Déan cur síos ar conas a d'fheadfadh Eithne **Sampla Randamach Simplí** a roghnú as na hiar-bhunscoileanna go léir in Éirinn.

Tá Eithne ag smaoineamh ar a suirbhé a chur sa ríomhphost.

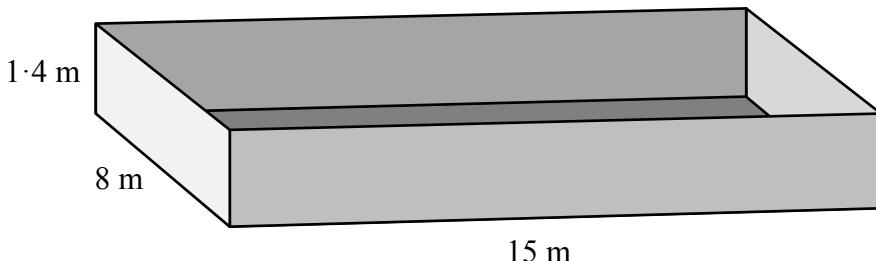
- (c) Luaigne **buntáiste amháin** agus **míbhuntáiste amháin** a bhaineann le ríomhphost a úsáid chun sonraí a bhailiú.

Buntáiste:	Míbhuntáiste:
------------	---------------

Ceist 4

(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Tá linn snámha 15 m ar fad, 8 m ar leithead, agus 1·4 m ar doimhne, mar a thaispeántar sa léaráid.

Deir Harry: "Is é an t-achar atá i mbun na linne snámha ná $8 \times 15 = 120 \text{ cm}^2$."

- (a) Mínigh céard atá **mícheart** le freagra Harry.

Tá Harry ag dul a úsáid tíleanna $20\text{ cm} \times 20\text{ cm}$ chun an **taobh istigh** den linn snámha a chlúdach.

- (b)** Faigh an líon is lú tíleanna a bheidh ag teastáil ó Harry.

Tá dromchla an uisce sa linn snámha 10 cm faoi bharr na linne.

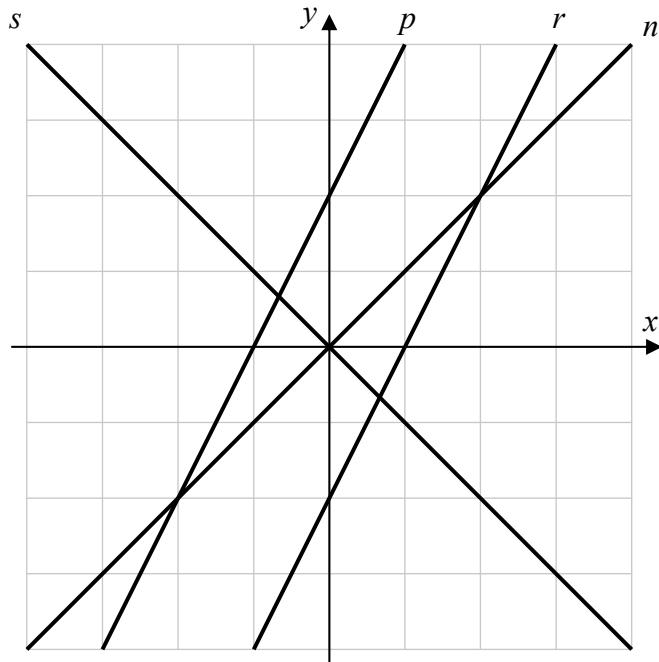
- (c) Faigh toirt an uisce sa linn snámha.

Ich	iom. rea
-----	----------

Ceist 5

(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Taispeánann an léaráid chomhordanáideach thíos na línte n , p , r , agus s .
Taispeánann an tábla cothromóid gach líne díobh.

Cothromóid	Líne
$y = 2x - 4$	
$y = x$	
$y = -x$	
$y = 2x + 4$	

- (a) Scríobh na litreacha n , p , r , agus s sa tábla chun gach ceann de na línte a mheaitseáil lena cothromóid.

--

Críochnaigh na habairtí seo a leanas.

Scríobh ceann amháin de na litreacha n , p , r , nó s i ngach mbosca.

- (b) Is féidir **aistriú** a úsáid chun an líne a mhapáil ar an líne .

- (c) Is féidir **siméadracht aiseach** sa y -ais a úsáid chun an líne a mhapáil ar an líne .

- (d) Mapáltear an líne uirthi féin faoi **shiméadracht lárnach** sa phointe $(0, 0)$.

Ceist 6**(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**Is é $5 + y - 2x = 0$ cothromóid na líne l .

- (a) Faigh comhordanáidí na bpointí san áit a ngearrann
- l
- na haiseanna.

Gearrann l an x -ais ag (,)		Gearrann l an y -ais ag (,)

- (b) Faigh
- fána**
- na líne
- l
- .

--

Gabhann an líne j tríd an bpointe $(11, 6)$ agus tá sí **ingearach** leis an líne l .

- (c) (i) Scríobh síos
- fána**
- na líne
- j
- .

--

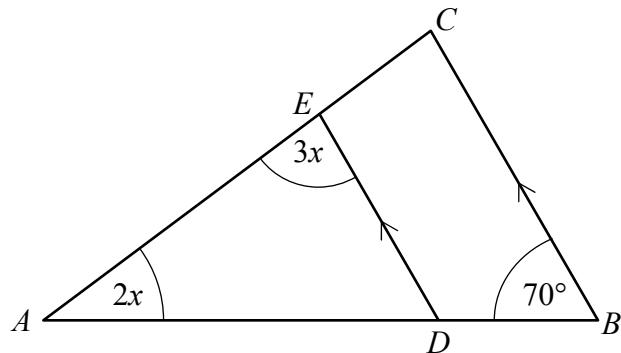
- (ii) Faigh
- cothromóid**
- na líne
- j
- .

--

lch	iom. rea
-----	----------

Ceist 7**(5 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**Taispeánann an léaráid an triantán ABC .Tá DE comhthreomhar le BC .

Taispeántar an méid atá i gcuid de na huillinneacha.

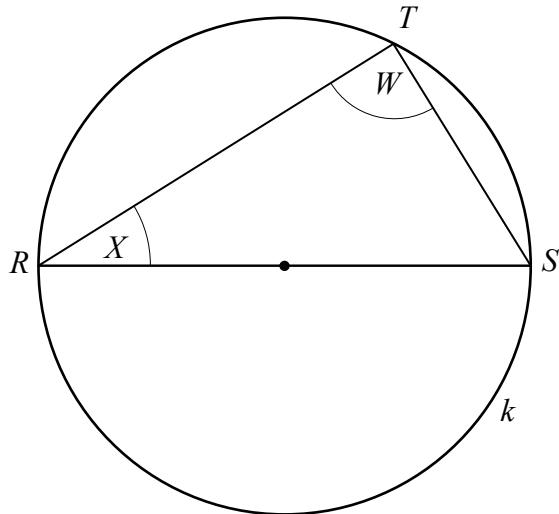
- (a)** Faigh luach x .

- (b)** Glac leis go bhfuil $|AE| = 100$, $|AC| = 130$, agus $|DE| = 74$, agus faigh luach $|BC|$.

Ceist 8

(5 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Taispeánann an léaráid an triantán *RST* agus é inscríofa sa chiorcal *k*. Is **trastomhas** sa chiorcal í an mhírlíne [RS].

Deir Gabhán: “**Caithfidh sé go bhfuil 90° san uillinn W.**”

- (a)** Luaign toradh amháin ar do chúrsa (teoirim nó atoradh) a léiríonn go bhfuil an ceart ag Gabhán.

$$|ST| = 10 \text{ agus } |RS| = 30.$$

- (b) Bain úsáid as an eolas sin agus as an triantánacht, agus faigh méid $\angle X$.
 Biodh do fhreagra ina chéimeanna, ceart go dtí ionad deachúlach amháin.

Ich	iom. rea
-----	----------

Ceist 9**(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**

Rinneadh suirbhé ar rang de 25 mac léinn chun a fháil amach cé mhéad teachtaireacht *WhatsApp* a sheol gach duine díobh seachtain ar leith. Taispeántar na torthaí sa tábla thíos.

Lón na dteachtaireachtaí	0 – 30	30 – 50	50 – 70	70 – 100	100 – 160
Lón na mac léinn	1	2	10	7	5

Nóta: Is é is ciall le 30 – 50 ná 30 ar a laghad ach níos lú ná 50, etc.

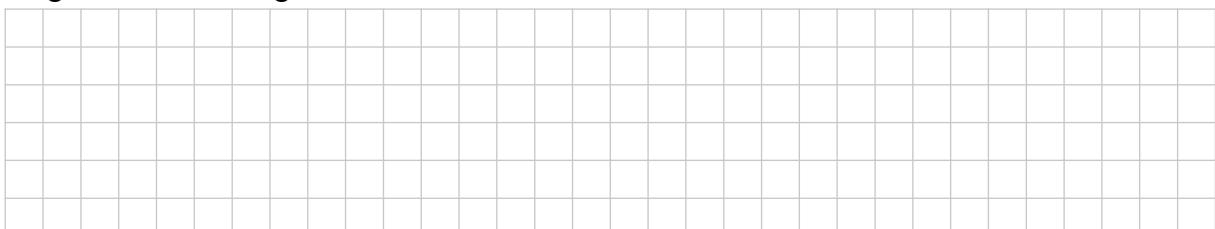
- (a)** Roghnaítear mac léinn go randamach as an rang.

Faigh an dóchúlacht gur sheol an mac léinn sin 50 teachtaireacht nó níos mó.

- (b)** Roghnaítear mac léinn go randamach astu sin a sheol 50 teachtaireacht nó níos mó.

Faigh an dóchúlacht gur sheol an mac léinn sin 50 – 70 teachtaireacht.

- (c)** Agus lárluachanna na n-eatramh á n-úsáid agat, déan **meánlion** na dteachtaireachtaí a sheol gach mac léinn a mheas.

Fuair na mic léinn freisin líon **iomlán** na dteachtaireachtaí *WhatsApp* a sheol siad an tseachtain sin.

- (d)** Bain úsáid as na sonraí sa tábla agus faigh an luach **is lú** a d'fhéadfadh a bheith ar an iomlán sin.

Ceist 10

(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Tá 10 mac léinn i rang. Rinne gach duine den 10 triail. Taispeánann an tábla thíos an marc **meánach**, an marc **airmheánach**, agus **raon** na marcanna a fuarthas sa triail.

	Tortháí na trialach	Freagraí ar chuid (b)
Marc meánach	25·1	
Marc airmheánach	24	
Raon na marcanna	14	

Ba é 32 an marc ab airde a fuair aon mhac léinn díobh sa triail.

- (a) Bain úsáid as an raon chun an **marc ab ísele** a fuair aon mhac léinn diobh sa triail a fháil.

Mhol scrúdaitheoir seachtrach gur chóir 2 a chur leis an marc a fuair gach mac léinn.

- (b) Faigh an **meán**, an t-**airmheán**, agus an **raon** a bheadh ann dá ndéanfaí sin. Líon isteach do fhreagraí sa tábla thua.

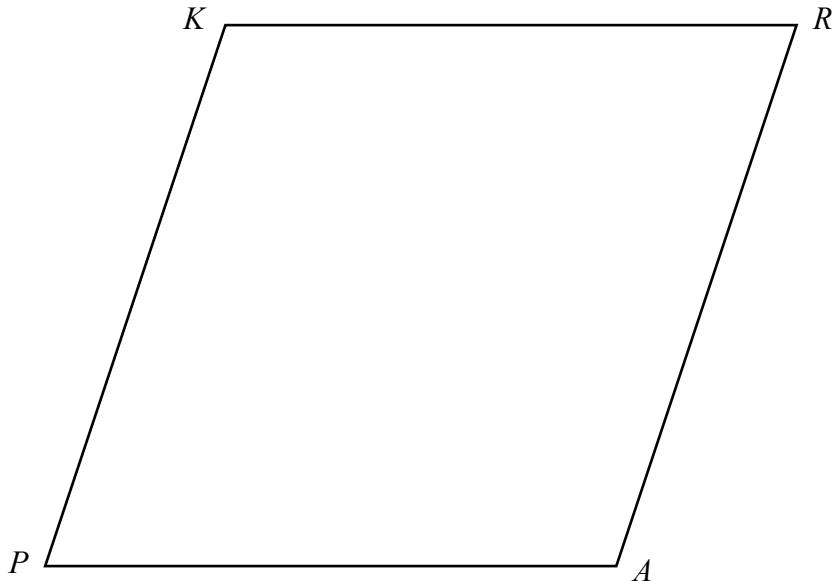
Deir Bob: "Más é 24 airmheán liosta uimhreacha, **caithfidh 24** a bheith ar an liosta uimhreacha uair amháin ar a laghad."

- (c) Tabhair sampla chun a thaispeáint **nach bhfuil** an ceart ag Bob.

Ich	iom. rea
-----	----------

Ceist 11**(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**

Taispeánann an léaráid thíos an comhthreomharán *PARK*.

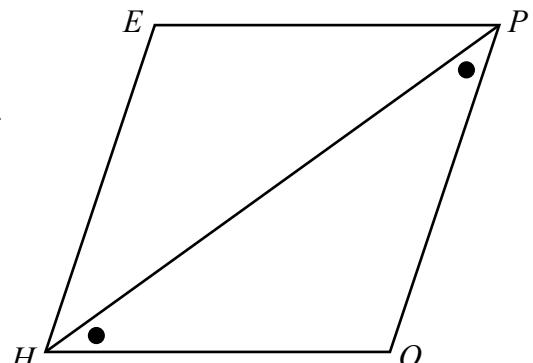

- (a) Tóg déroinnteoir $\angle KPA$ ar an léaráid thus, gan ach compás agus imeall díreach in úsáid.**
Taispeáin do línte tógála go soiléir.

Taispeánann an léaráid ar dheis an comhthreomharán *HOPE*.
Tá $|\angle PHO| = |\angle OPH|$, mar a thaispeántar.

- (b) Cruthaigh** go bhfuil gach ceann de cheithre shlios an chomhthreomharáin seo ar comhfhad.

Tabhair cúis le gach ceann de na ráitis a dhéanann tú i do chruthú.

A large grid of squares for drawing the required geometric figures.

Ceist 12**(10 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**

- (a)** 8, 11, agus y aonad ar fad atá sleasa an triantáin PQR .

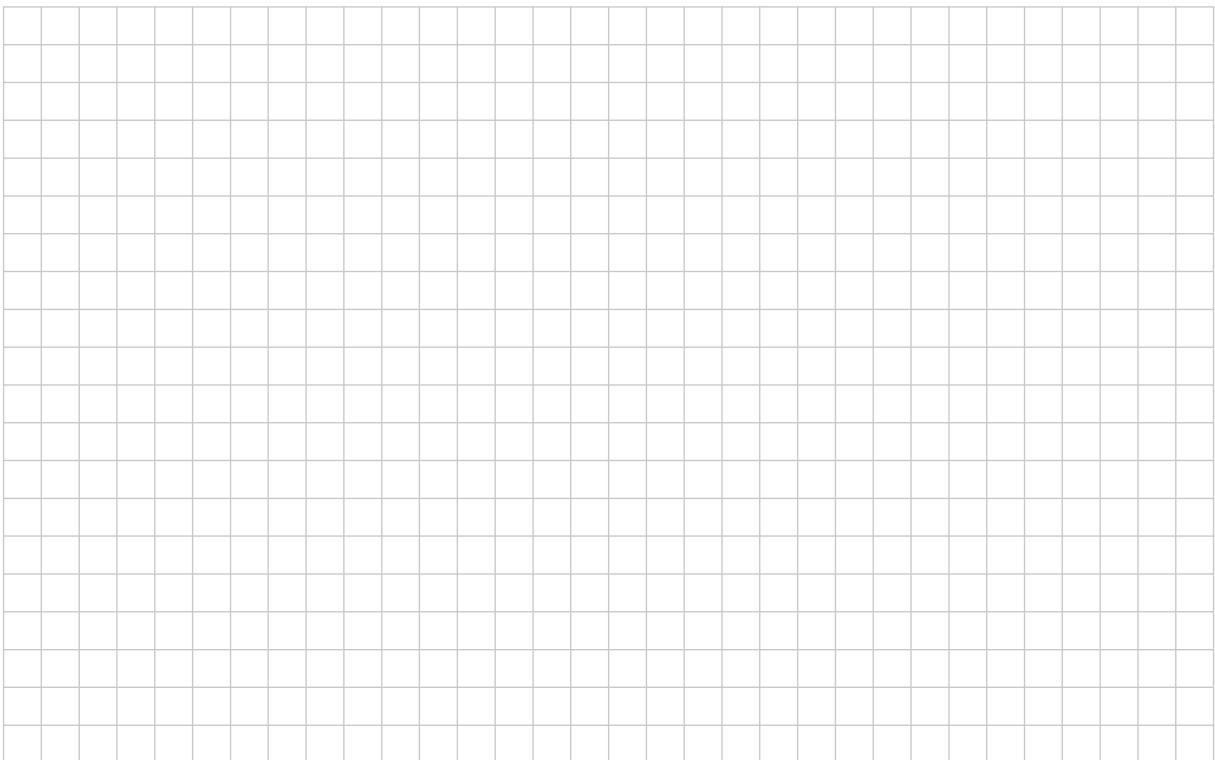
Scríobh síos luach **amháin** ar y a fhágann go bhfuil $\triangle PQR$ ina thriantán **comhchosach**.

$$y = \boxed{\quad}$$

- (b)** 4, 7, agus x aonad ar fad atá sleasa an triantáin STU .

Faigh an **dá** luach ar x a fhágann go bhfuil $\triangle STU$ ina thriantán **dronuilleach**.

Bíodh gach freagra dióbh i bhfoirm surda.

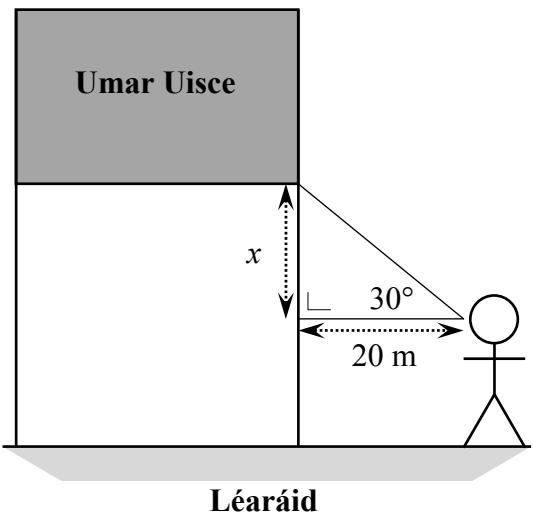

lch	iom. rea
-----	----------

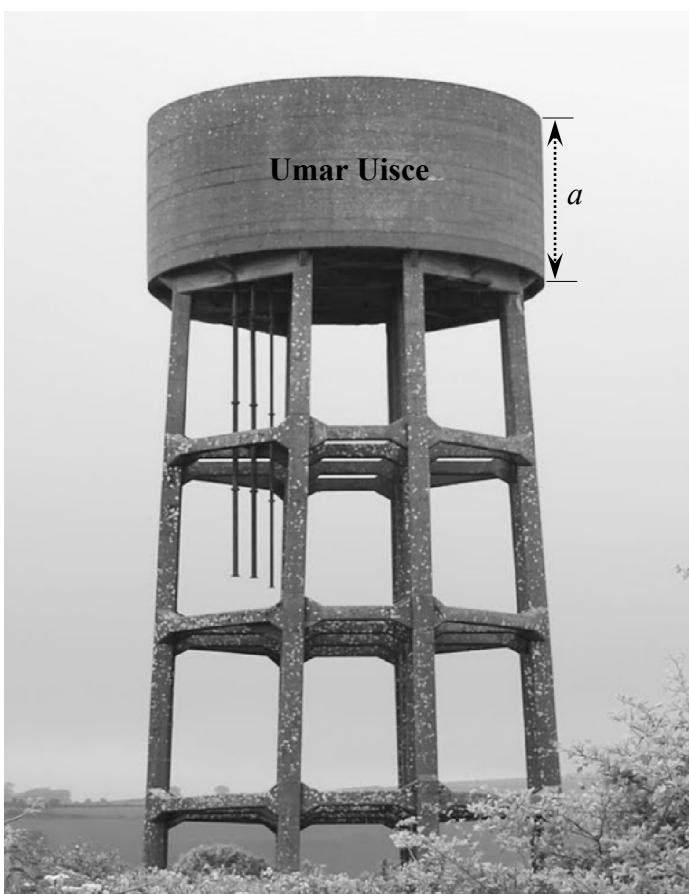
Ceist 13

Tá Miriam ag iarraidh toirt an umair uisce sa ghrianghraif ar dheis a dhéanamh amach.

Tógann sí roinnt toisí agus tarraingíonn sí léaráid. Taispeántar cuid dá léaráid thíos.

(20 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)

Eoinse: www.watertowersofireland.com Leasaithe

- (a)** Agus an léaráid á húsáid agat, faigh luach x . Bíodh do fhreagra ina mhéadair, ceart go dtí dhá ionad dheachúlacha.

- (b) 30° atá in uillinn airde bhun an umair uisce, mar a thaispeántar sa léaráid.
 38° atá in uillinn airde bharr an umair uisce.
Faigh an fad atá marcálte le a ar an ngrianghraif.
Bíodh do fhreagra ceart go dtí ionad deachúlach amháin.

- (c) Tá Aodh ag iarraidh toirt an umair uisce a dhéanamh amach freisin.
Measann sé gurb ionann an airde, a , agus $4\cdot5$ m.

Agus tú ag tógáil **toisí** ón ngrianghraf agus ag déanamh **áireamh**, bain úsáid as an luach a atá ag Aodh chun toirt an umair uisce a mheas, chomh cruinn agus is féidir leat.

Bíodh do fhreagra ceart go dtí an m^3 is gaire.

Luaigh go soiléir an cruth a nglacann tú leis atá ar an umar uisce.

– Cruth an umair uisce:

– Toisí ón ngrianghraf

(lipéadaigh gach toise):

– Áireamh:

– **Toirt** an umair uisce, ina m^3 :

lch	iom. rea
-----	----------

Ceist 14**(5 nóiméad an t-uasmhéid ama a mholtar)**

Tá ga 1·5 cm ag sféar beag.

- (a)** Faigh **toirt** an sféir bhig. Bíodh do fhreagra ina cm^3 , i dtéarmaí π .

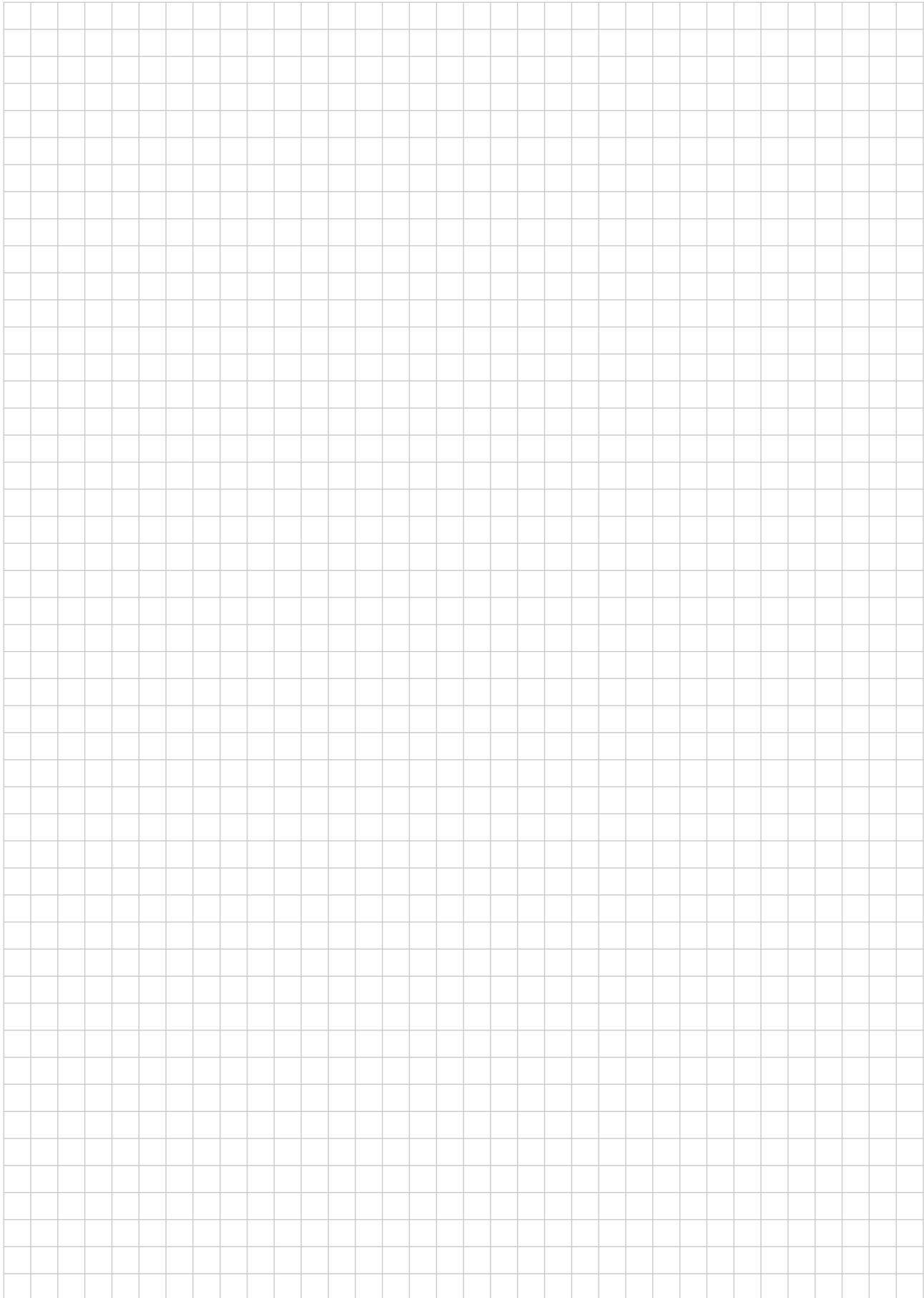
Tá an toirt i sféar mór trí oiread níos mó ná toirt an sféir bhig.

- (b)** Faigh **ga** an sféir mhóir.

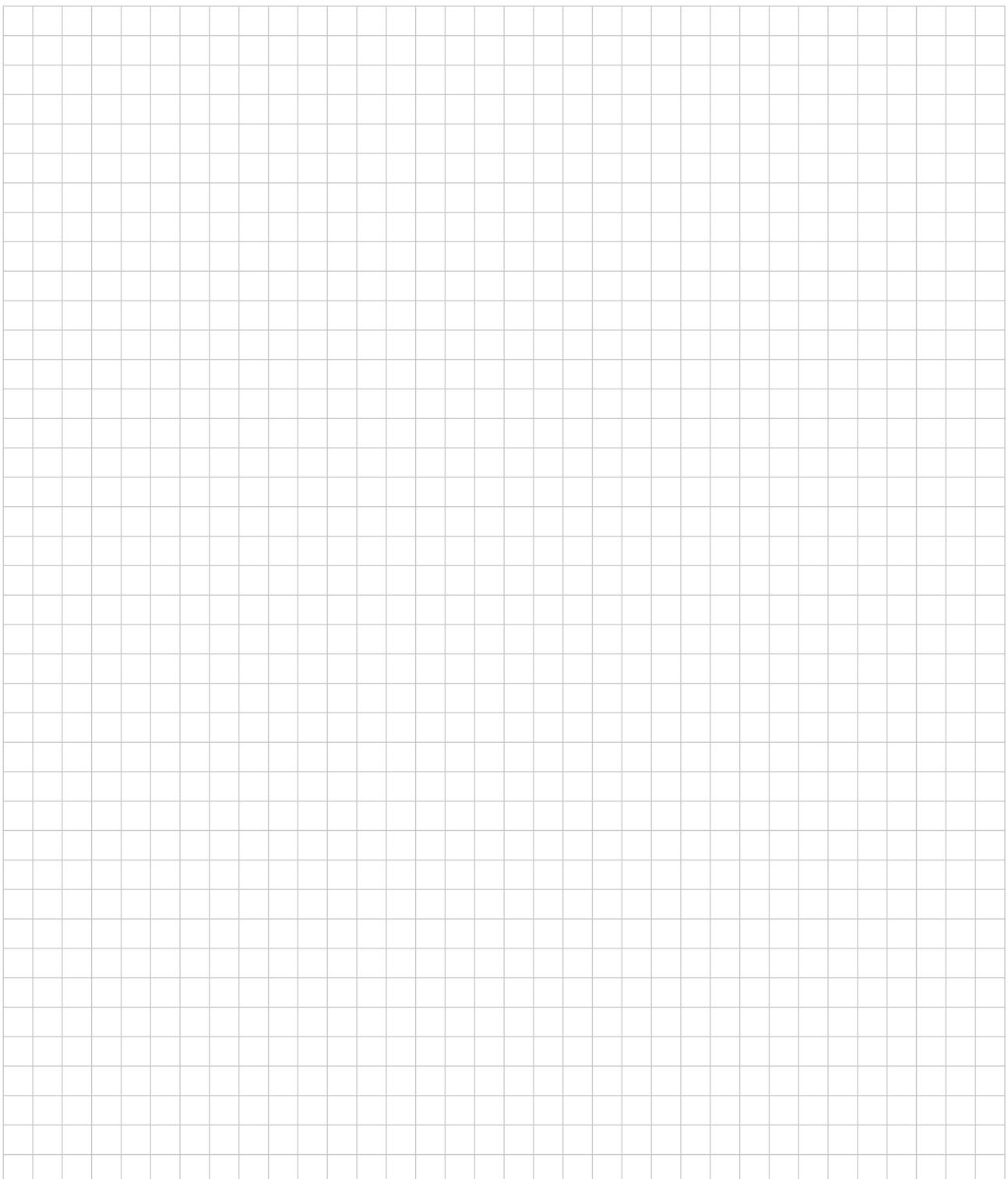
Bíodh do fhreagra ina cm, san fhoirm $\frac{a \sqrt[3]{a}}{b}$, áit a bhfuil $a, b \in \mathbb{N}$.

A large blank grid area for working space.

Bain úsáid as an leathanach seo le haghaidh obair bhreise.

A large grid of squares, approximately 20 columns by 30 rows, designed for handwriting practice. The grid is composed of thin, light-grey lines on a white background.

lch	iom. rea
-----	----------

An Teastas Sóisearach, 2015 – Ardleibhéal

Matamaitic – Páipéar 2

Dé Luain, 8 Meitheamh
Maidin, 9:30 go dtí 12:00